

KARTA PRZEDMIOTU 2023-2024**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Diagnostyka parcjalnych deficytów rozwojowych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Diagnostics of partial development deficits
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	5-letnie jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Psychologia
Język wykładowy	Język polski

Koordynator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr Elżbieta Januszewska
---	-------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
konwersatorium	30	Rok III, semestr 5	2

Wymagania wstępne	<ol style="list-style-type: none"> Ogólna wiedza z zakresu podstaw psychologii (prawa i prawidłowości) Wiedza z zakresu psychologii rozwoju człowieka; w tym szczegółowych procesów orientacji oraz regulacji psychicznej. Znajomość biologicznych mechanizmów zachowania. Wiedza z zakresu badań psychologicznych, w tym badań testami do diagnostyki inteligencji. Gotowość prowadzenia grup wsparcia - dla dziecka, rodziców dziecka, wychowawców oraz logopedów.
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1. Nabycie wiedzy o czynnikach ryzyka trudności w nauce szkolnej.
C2. Omówienie specyficznych trudności edukacyjnych dzieci z zaburzeniami harmonijnego rozwoju psychomotorycznego.
C3. Szczegółowa analiza dysleksji rozwojowej - dysleksji, dysgrafii, dysortografii, dyskalkulii. Celem konwersatorium jest zdobycie adekwatnych kompetencji z zakresu stawiania diagnozy dysleksji; porównywania i rozpoznawania czynników ryzyka, jak i trudności edukacyjnych dzieci z zaburzeniami dyslektycznymi. Poznane umiejętności pozwolą opisać i szczegółowo scharakteryzować psychologiczne następstwa deficytów parcjalnych oraz nabyć orientację w specyficznych technikach diagnostycznych. Uważliwią na problemy i potrzeby osób wspierających i dyslektycznych. Zamierzeniem edukacji jest orientacja w ofercie placówek udzielających pomocy i wsparcia (np. stowarzyszenia, organizacje pozarządowe itp.).

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		

W_01	Student identyfikuje sfery rozwoju psychicznego człowieka, wyróżnia oraz klasyfikuje wskaźniki rozwoju uzyskane z diagnoz i porównuje do kryteriów norm psychologicznych rozumianych empirycznie oraz teoretycznie.	K_W07
W_02	Student, w nawiązaniu do wiedzy z psychologii rozwoju człowieka analizuje oraz identyfikuje powiązania osobowości z jakością funkcjonowania w kluczowych aspektach i dziedzinach życia (nauka, praca, relacje interpersonalne, adaptacja i rozwój).	K_W09
W_03	Student rozróżnia, opisuje i nazywa etapy oraz zasady procesu diagnostycznego z uwagi na specyfikę przedmiotu poznania psychologicznego; potrafi sformułować wnioski z odwołaniem do rezultatów badań, także tych, które uzyskano za pomocą różnych narzędzi badawczych.	K_W13
W_04	Student objaśnia i wskazuje na znaczenie zasad etyki zawodowej psychologa, zarówno w procesie prowadzenia badań psychologicznych, ochrony osób badanych oraz własności intelektualnej.	K_W14
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi efektywnie współdziałać w grupie, np. przygotowując pracę pisemną, prezentację multimedialną, współdziałać w układach ról; również pozyskiwać wiedzę specjalistyczną, ekspercką; a finalnie potrafi wykorzystywać ją adekwatnie do istoty podejmowanego problemu.	K_U03
U_02	Student dobiera wiedzę adekwatnie do podjętego problemu; porządkuje ją, w zależności od grup procesów orientacji oraz regulacji psychicznej, wskazując na ważne kryteria używane do diagnozy różnicowej (norma vs patologia).	K_U07
U_03	Student integruje dane faktograficzne pochodzące z pokrewnych dyscyplin psychologicznych, sporządzając kompleksowy obraz psychologiczny diagnozowanej osoby (także grupy społecznej), interpretując jednocześnie uzyskane wyniki w odniesieniu do kryteriów prawidłowego bądź zaburzonego funkcjonowania.	K_U08
U_04	Student prowadzi badania psychologiczne, korzystając z metod technik spełniających standardy obiektywności, respektując wymagania prawne i etyczne stawiane psychologom.	K_U12
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student wykazuje inicjatywę w identyfikowaniu i wyjaśnianiu podstawowych walorów narzędzi diagnostycznych. Dysponuje podstawowymi kompetencjami niezbędnymi do oceny stosowanych metod badawczych.	K_K01
K_02	Student postępuje zgodnie z przyjętymi normami społecznymi, chętnie angażując się w udzielanie pomocy psychologicznej; troszcząc się o jej efekty z uwzględnieniem specyficznej sytuacji pacjenta.	K_K04
K_03	W aranżowaniu kontaktu psychologicznego student działa na rzecz pacjenta generując interakcje wolne od zagrożeń i szkód; chętnie sięga po kompetencje innych profesjonalistów (eksperci, superwizorzy).	K_K06
K_04	W interakcjach z pacjentami (działania diagnostyczne, pomocowe, terapeutyczne) rozumie naturę i rangę dylematów etycznych, ze skutkiem kontrolowania granic interwencji.	K_K10

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Treści programowe (zajęcia 1-15):

1. Charakterystyka lateralizacji i sprawności manualnej. Omówienie Metod diagnozy zaburzeń sfery motorycznej, stronności, orientacji w schemacie własnego ciała i przestrzeni – (1) Formuła Lateralizacji Rene Zazzo wg opracowania N. Galifert-Granion oraz (2) Próby Matejček, Žlab - Badanie dziecka oraz ustalenie formuły diagnozy.

2. Badanie Sprawności Motorycznej – Próby kreskowania według Miry Stambak, Próba Rytmu Miry Stambak, Próby oceny stronności – Piageta-Head – charakterystyka, analiza i interpretacja uzyskanych wyników.
 3. Zapoznanie się z metodami diagnozy zaburzeń percepcji wzrokowej – Test Bender–Koppitz dla dzieci od 5-10 lat. Charakterystyka, sposoby badania, obliczania, omówienie wskaźników rozwojowych, wskaźników emocjonalnych - przeprowadzenie badania.
 4. Opracowanie metody – Próby odwzorowania według Haliny Spionek oraz Test rozwoju percepcji wzrokowej (TRPW) Marianny Frostig. Charakterystyka Testu Figur Odwróconych AKE W. Edfeldta . Ocena ilościowa i jakościowa uzyskanych wyników badań.
 5. Charakterystyka Testu Figury Złożonej Rey’a – analiza ilościowa i jakościowa uzyskanych wyników badań.
 6. **Kolokwium ze znajomości teoretycznych i praktycznych wyżej poznanych testów.**
 7. Metody diagnozy zaburzeń percepcji słuchowej – Próba Rytmu Miry Stambak, Test słuchu fonematycznego, Test Pomiaru Słuchu Fonematycznego w opracowaniu J. Kostrzewskiego, Test Uczenia się Wzrokowo-Słuchowego – Pismo Chińskie.
 8. Charakterystyka metod do badania zaburzeń percepcji słuchowej - Chiński Język – Marta Bogdanowicz i Elżbieta Haponiuk, Polski Język – Marta Bogdanowicz – próby do oceny kompetencji fonologicznej.
 9. Charakterystyka oraz analiza ilościowa i jakościowa Zetotest – Marta Bogdanowicz, Grażyna Krasowicz.
 10. Charakterystyka, analiza ilościowa oraz jakościowa metod do badania zaburzeń rozwoju mowy – Test Sprawności Językowej Z. Tarkowski, Przesiewowy Test Logopedyczny Z. Tarkowski, Test Sprawności Językowej Z. Tarkowski.
 11. Charakterystyka kompetencji językowych i rozwoju mowy. Omówienie Testów Przesiewowych – Przesiewowy Test Logopedyczny Z. Tarkowskiego. Test Językowy Leksykon – Jurkowskiego, Test Kompetencji Komunikacyjnych Ch.S. Simon, Test do badania rozwoju mowy u dzieci – B. Sawy.
 12. Omówienie metod diagnozy procesów uwagi i pamięci – Test 15 Słów Andre Rey’a, oraz Test pamięci Wzrokowej Bentona.
 13. Opracowanie metod diagnozy procesów integracji sensorycznej - Próba Integracji wzrokowo-słuchowo-ruchowej M. Bogdanowicz, Próba Reprodukcyjności Rytmu Z. Żłaba, Pismo Chińskie – Test uczenia się wzrokowo-słuchowego J. Kostrzewskiego.
 14. Zalecenia praktyczne opracowane przez studentów a przeznaczone dla dzieci dyslektycznych i ich rodziców – związane problematyką dysleksji.
 15. Opracowanie opinii psychologicznej badanego dziecka w oparciu o uzyskane wyniki badań z wybranych metod przeznaczonych do badania deficytów parcjalnych (w zależności od przedziału wiekowego).
- Kolokwium pisemne ze znajomości poznanych metod do badania deficytów parcjalnych.**

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Praca z tekstem, Metoda SWOT, Dyskusja	Kolokwium pisemne, Prezentacje tematyczne, Merytoryczna wypowiedź	Protokół zaliczenia kolokwium, Bonus za aktywności merytoryczne
W_02	Praca z tekstem, Metoda SWOT, Dyskusja	Kolokwium pisemne, Prezentacje tematyczne, Merytoryczna wypowiedź	Protokół zaliczenia kolokwium, Bonus za aktywności merytoryczne
W_03	Praca z tekstem, Metoda SWOT, Dyskusja	Kolokwium pisemne, Prezentacje tematyczne, Merytoryczna wypowiedź	Protokół zaliczenia kolokwium, Bonus za aktywności merytoryczne
W_04	Praca z tekstem, Metoda SWOT, Dyskusja	Kolokwium pisemne, Prezentacje tematyczne, Merytoryczna wypowiedź	Protokół zaliczenia kolokwium, Bonus za aktywności merytoryczne
UMIĘTNOŚCI			

U_01	Metoda problemowa (PBL) Metoda SWOT Burza mózgów	Analiza dyskursu, Kolokwium pisemne, Merytoryczna wypowiedź	Protokół zaliczenia kolokwium, Bonus za aktywności merytoryczne
U_02	Metoda problemowa (PBL) Metoda SWOT Burza mózgów	Analiza dyskursu, Kolokwium pisemne, Merytoryczna wypowiedź	Protokół zaliczenia kolokwium, Bonus za aktywności merytoryczne
U_03	Metoda problemowa (PBL) Metoda SWOT Burza mózgów	Analiza dyskursu, Kolokwium pisemne, Merytoryczna wypowiedź	Protokół zaliczenia kolokwium, Bonus za aktywności merytoryczne
U_04	Metoda problemowa (PBL) Metoda SWOT Burza mózgów	Analiza dyskursu, Kolokwium pisemne, Merytoryczna wypowiedź	Protokół zaliczenia kolokwium, Bonus za aktywności merytoryczne
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Metoda problemowa (PBL) Burza mózgów, Dyskusja dydaktyczna	Kolokwium pisemne, Wypowiedzi ustne studenta	Ocena z kolokwium zapisana w arkuszu ocen i w bazie elektronicznej, Bonus za aktywności merytoryczne
K_02	Metoda problemowa (PBL) Burza mózgów, Dyskusja dydaktyczna	Kolokwium pisemne, Wypowiedzi ustne studenta	Ocena z kolokwium zapisana w arkuszu ocen i w bazie elektronicznej, Bonus za aktywności merytoryczne
K_03	Metoda problemowa (PBL) Burza mózgów, Dyskusja dydaktyczna	Kolokwium pisemne, Wypowiedzi ustne studenta	Ocena z kolokwium zapisana w arkuszu ocen i w bazie elektronicznej, Bonus za aktywności merytoryczne
K_04	Metoda problemowa (PBL) Burza mózgów, Dyskusja dydaktyczna	Kolokwium pisemne, Wypowiedzi ustne studenta	Ocena z kolokwium zapisana w arkuszu ocen i w bazie elektronicznej, Bonus za aktywności merytoryczne

VI. Kryteria oceny

Waga ocen: (1) 70% oceny końcowej - średnia arytmetyczna z dwóch kolokwiów;
(2) 30% oceny – prezentacja + merytoryczna aktywność na zajęciach

Ocena kolokwium bardzo dobra: (90% - 100%)

- definiuje wszystkie terminy i wyjaśnia założenia z zakresu współczesnych koncepcji psychologicznych oraz zna adekwatne zastosowanie metod do diagnozy deficytów parcjalnych;
- potrafi wyjaśnić ogólne prawidłowości przebiegu zjawisk będących przedmiotem analiz potrafi trafnie postawić diagnozę i przeprowadzić badanie psychologiczne;
- potrafi precyzyjnie komunikować posiadaną wiedzę teoretyczną i podejmować dyskusję w jej zakresie, posługuje się językiem poznanych teorii w wyjaśnianiu zagadnień będących wyzwaniem współczesności także na gruncie psychologii pozytywnej.

Ocena kolokwium dobra: (70% - 89%)

- definiuje większość terminów i zna założenia współczesnych koncepcji psychologicznych związanych z deficytami parcjalnymi;
- potrafi wskazać główne modele i metody służące diagnozie deficytów parcjalnych oraz odpowiadające im metody pomiaru;
- potrafi wskazać główne przemiany dokonujące się we współczesnym świecie, szkolnictwie i wyjaśnić ich wpływ na satysfakcję z życia osoby;
- potrafi wskazać na przykładzie odniesienie zdobytej wiedzy do życia codziennego;

Ocena kolokwium dostateczna: (50% - 69%)

- zna niektóre terminy z zakresu współczesnych koncepcji psychologicznych omawianych psychologicznych deficytów parcjalnych;
- potrafi wskazać główne modele zaburzeń funkcjonowania dziecka i ich moc aplikacyjną w odniesieniu do współczesnych problemów psychospołecznych;
- zdaje sobie sprawę z zależności pomiędzy wiedzą dotyczącą koncepcji psychologicznych współczesnymi metodami diagnostycznymi a codziennym funkcjonowaniem człowieka;

Ocena kolokwium niedostateczna: (poniżej – 49%)

- nie zna terminów z zakresu omawianych psychologicznych deficytów parcjalnych;
- nie potrafi wskazać podstawowych założeń głównych koncepcji zaburzeń funkcjonowania dziecka;
- nie rozumie roli i znaczenia współczesnych dla psychologii metod diagnostycznych weryfikujących posiadaną wiedzę z zakresu diagnozy deficytów poznawczych;
- nie umie odnieść posiadanej wiedzy do sytuacji z życia codziennego.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bogdanowicz M. (2014). <i>Metoda Dobrego Startu we wspomaganiu rozwoju, edukacji i terapii pedagogicznej</i>. Gdańsk: Harmonia Universalis. 2. Kendall, P.C. (2018). <i>Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji. Techniki terapeutyczne dla profesjonalistów i rodziców</i>. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne. 3. Kostka-Szymańska, M., Krasowicz-Kupis, G. (red.). (2017). <i>Dysleksja - problem znany czy nieznany?</i> Lublin: Wydawnictwo UMCS. 4. Franczyk A., Krajewska K. (2018). <i>Wybrane narzędzia do programu psychostymulacji dzieci w wieku przedszkolnym z deficytami i zaburzeniami rozwoju</i>. Warszawa, Wydawnictwo Impuls. 5. Krasowicz-Kupis, G. (2019). <i>Nowa psychologia dysleksji</i>. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. 6. Śmietańska, J. (2019). Nowoczesna diagnoza w poradnictwie psychologiczno-pedagogicznym. Szanse i dylematy. W: Banaszak, S., Śmietańska, J. (red.). <i>Diagnoza w wymiarze jednostkowym i społecznym</i>, (131-144). Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
Literatura uzupełniająca
<ol style="list-style-type: none"> 1. Biel, L. (2022). <i>Integracja sensoryczna</i>. Kraków, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. 2. Korendo, M. (2018). <i>Wczesna interwencja terapeutyczna. Stymulacja rozwoju dziecka. Od noworodka do 6 roku życia</i>. Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne. 3. Kostka-Szymańska, M., Krasowicz-Kupis, G. (red.). (2017). <i>Dysleksja - problem znany czy nieznany?</i> Lublin: Wydawnictwo UMCS. 4. Przyrowski, Z. (2021). <i>Integracja sensoryczna. Teoria, Diagnoza. Terapia</i>. Warszawa. Wydawnictwo Impuls. 5. Sher, B. (2021). <i>Codziennie gry i zabawy dla dzieci z zaburzeniami przetwarzania sensorycznego</i>. Wyd. Harmonia. 6. Sawa, B. (2019). <i>Jeżeli dziecko źle czyta i pisze</i>. Warszawa: WSiP.